

Politik Bilim

Ülkenin 21. Yüzyılını Planlamak için...

Aykut Göker

<http://www.inovasyon.org>; harunaykutgoker@gmail.com

Yurtseverce bir yaklaşımla ortaya konan ulusal strateji ve politika önerilerinin hayata geçmesi bunları benimseyecek bir siyasî iradenin var olmasına bağlıdır.

“Yirmi Birinci Yüzyıl İçin Planlama” kurultaylarının devamı olarak düzenlenen “21. Yüzyılda Denizcilik Gücü ve Türkiye” seminerinin ana konularından biri ‘denizcileşme’ meselesiydi. Bundan söz ederken anımsadığım eski bir çalışmanın raporlarına da değinmiştim... 2001-2002’de yayımlanan bu raporlar ‘Deniz Bilimleri ile Deniz ve Denizaltı Zenginliklerinden Yararlanma Teknolojilerinde Ulusal Politikanın Belirlenmesi’ amacıyla yapılmış bir çalışmanın sonuçlarını yansıtmaktaydı. Prof. Dr. Demir Altın’ın (TÜBİTAK - Yer, Deniz ve Atmosfer Bilimleri Araştırma Grubu) genel koordinatörlüğü, Prof. Dr. Emin Özsoy’un (ODTÜ Deniz Bilimleri Enstitüsü) genel raportörlüğü ve Dr. Filiz Çimen’in (TÜBİTAK Bilim ve Teknoloji Politikaları Daire Başkanlığı) sekreteryasında hazırlanan raporların konu başlıklarını sizin de dikkate değer bulacağınızı sanıyorum:

- Deniz Jeolojisi ve Jeofiziği Araştırmaları ve Depremsellik (Koordinatör: Prof. Dr. Aral Okay [İTÜ Avrasya Yerbilimleri Enstitüsü]);
- Deniz Kirliliğinin Önlenmesi (Koordinatör: Prof. Dr. Orhan Uslu; Raportör: Doç. Dr. Filiz Küçüksezgin [İkisi de DEÜ Deniz Bilimleri ve Teknolojisi Enstitüsü’nden]);
- Deniz Canlı Kaynakları (Koordinatör: Prof. Dr. Ferit Bingel; Raportör: Doç. Dr. Ali Cemal Gücü [İkisi de ODTÜ Deniz Bilimleri Enstitüsü’nden]);
- Seyir ve Seyir Emniyeti (Koordinatör: Tuğamiral Nazım Çubukçu [Seyir, Hidrografi ve Oşinografi Dairesi Bşk.]; Raportör: Dnz. Alb. Zeki Menge [Aynı dairede Seyir Şb. Md.]);
- Deniz ve Denizaltı Enerji Kaynakları, Maden ve Endüstriyel Hammaddeler (Koordinatör: Prof. Dr. Namık Çağatay; Raportör: Yrd. Doç. Dr. Nilgün Okay [İkisi de İTÜ Jeoloji Mühendisliği Bölümü’nden]);
- Ekosistem ve İklimsel Değişim (Koordinatör: Prof. Dr. Emin Özsoy; Raportör: Prof. Dr. Temel Oğuz [İkisi de ODTÜ Deniz Bilimleri Enstitüsü’nden]);
- Bütünleşik Kıyı Yönetimi (Koordinatör: Prof. Dr. Erdal Özhan [ODTÜ İnşaat Mühendisliği Bölümü]; Raportörler: Dr. Hayri Deniz [Tarım ve Köyişleri Bakanlığı] ve Yrd. Doç. Dr. Tuncay Kuleli [ÇÜ Su Ürünleri Fakültesi]).

Raporları hazırlayanların TTGV’nin inisiyatifiyle 1992’de oluşan, o zamanki TÜBA ve TÜBİTAK’ın da kurumsal desteğini alarak etkinliğini 2002 ortalarına kadar sürdüren Bilim-Teknoloji-Sanayi Tartışmaları Platformu’nun çalışma grupları olduğunu da belirtmiştim. Bu gruplarda, başta ODTÜ, İTÜ, Dokuz Eylül ve Ege Üniversiteleri olmak üzere önde gelen üniversitelerimizden çok sayıda akademisyen, kamunun bilim kurumları ve ilgili bakanlık birimlerinden (askerî kesim dâhil) pek çok araştırmacı ve uzman yer almıştı.

Bir ‘yarımadada ülkenin’ elbette deniz bilim ve teknolojileri ile ilgili uzun vâdeli, ulusal bir politikası olmalıydı. Bunun için o tarihlerde bir adım atılmış oldu ama arkası gelmedi. Çünkü ortaya konan politika önerilerine siyasî iktidar sahip çıkmadığı için, bunları sistemik bir bütünlük içinde ele alıp uygulayan da olmadı. Dolayısıyla, çalışmanın yenilenmesine-geliştirilmesine gerek duyan da... Oysa bu tür çalışmalar, doğaları gereği, ilk çalışmayı yapanlar belli oranda değiştirilerek, ilgili bütün disiplinlerden uzmanlar (örneğin, eksiğe sosyal bilimciler) mutlaka işin içine katılarak; tabii, uygulama sonuçlarıyla birlikte bilim ve teknolojiye son gelişmeler de değerlendirilmek koşuluyla belli aralıklarda yenilenir...

Bunları Őunun işin söylüyorum: Türkiye plan, politika ve strateji belgesi bol olan bir ülkedir. Ama bunların hiŐbirini doğru dürüst uygulamayan garip de bir lke... Bu anımsatma, bu ülkenin “*21. Yüzyılını Planlamak*” işin boŐuna uĐraŐmayın anlamına gelmiyor. Tam aksine, uĐraŐmaya devam; ama ortaya konanları benimseyip hayata geŐirecek bir siyasî irade meselemiz olduğunu da unutmadan...

CBT. 15 Mayıs 2015